

Spørgsmaalet om Nobilitetens Oprindelse. Mens Gelzer paa dette Punkt uden Forbehold ansaa sin Definition for gyldig fra den ældste Republik, viser Afzelius, hvordan vi ikke ved noget sikkert om Nobilitetens Omfang før Ciceros Tid, mens det tværtimod synes, som om dens Rammer tidligere har været større og mindre faste.

En og anden vil maaske synes, at den foreliggende Undersøgelse er for bred og omstændelig — snarere kunde man imidlertid indvende, at den ikke er omstændelig nok; saaledes kunde man af de Tekststeder i den senere græske Litteratur (Polyb, Dio o. fl.), hvor de græske Ækvivalenter for nobilis og dets Afledninger forekommer (epifanes, eufanes), have ventet en ligesaa systematisk Fortolkning og Gennemgang, som den, der er givet af de latinske Forfattersteder. Disse er gennemgaaet saa godt som fuldstændigt, hvilket en Kontraprøve med Materialet paa Thesaurus Linguae Latinae udviser — nogle manglende Citater fra Valerius Maximus bekræfter den af Afzelius førte Undersøgelse, der har en særlig Fortjeneste ved ogsaa at afgrænse de Steder, hvor nobilis har etisk vurderende Betydning.

Naar vi først nu har faaet sikker Grund under Fødderne, skyldes det, at de, der tidligere har beskæftiget sig med Spørgsmaalet, ikke har været omstændelige nok. Kun derved, at en Undersøgelse som den foreliggende føres redeligt igennem til Bunds paa en saadan Maade, at den, der tvivler, til enhver Tid kan overbevise sig om Rigtigheden af den fremsatte Theori, faar den sin Berettigelse. At Gelzers Theori ikke er blevet kuldkastet, men modificeret, forringer ikke Undersøgelsens Værdi. Det er i høj Grad at ønske, at dens Resultater ved Oversættelse til et af Verdenssprogene gøres tilgængelige for videre Kredse — de vedrører jo dog Oprindelsen og Sammensætningen af den Stand, som repræsenterede den romerske Kulturs Elite. *Franz Blatt.*

1935 er Friherre vom Steins »Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde«, der gennem mere end et Hundredaar har hævdet sig som en fri videnskabelig Organisation, blevet henlagt under Reichsminister für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung og bærer nu Navnet *Reichsinstitut für ältere deutsche Geschichtskunde* (jfr. Historisk Tidsskrift 10 R. IV, 221 om Reichsinstitut für Geschichte des neuen Deutschlands, hvis Arbejdsomraade er Tiden fra den franske til den nazistiske Revolution, fra 1789 til 1933). Paul Kehr er traadt tilbage. Siden 1919 har han haft Forsædet i Centraldirektionen og ledet »Monumenta

Germaniæ historica« under uendelig vanskelige Forhold. 1936 er Wilhelm Engel bleven udnævnt til Rigsinstitutts Præsident — som saadan er han Rigsembudsmand — mens Kehr, Ernst Heymann, Georg Leidinger, Ed. Schröder, Alfred Schultze og Oswald Redlich er kaldede til Æresmedlemmer. De sidste fem Herrer nævnes som Repræsentanter for Akademierne i Berlin, München, Göttingen, Leipzig og Wien, men det fremtræder ikke tydeligt, om de er valgt af Akademierne eller udnævnt af Regeringen, ikke heller synes deres Competenceomraade afgrænset. Væsentligere er dog, om yngre dygtige Kræfter nu vil være at finde til Arbejdet, og om de nødvendige Pengemidler vil blive stillet til Raadighed.

I Følge Præsidentens Redegørelse vil Rigsinstituttet følge de Veje, som forlængst er afstukne for Monumenta Germaniæ historica, for saa vidt som de store Udgiverarbejder under Afdelingerne: Scriptorum, Leges, Diplomata, Epistolæ, Antiquitates føres videre, men samtidig vil man under Fællestitel »Deutsches Mittelalter« publicere en Række Udgaver — praktiske, i knappest Form — af særlig værdifulde Texter for at bøde paa det Forhold, at de omfattende Monumenta-Bind med det tunge Apparat altfor ofte trækker i Langdrag. En Stræben i samme Retning ligger bag ved Omordningen af Selskabets Organ »Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde«, hvis Hovedindhold var Forstudier til Udgaverne, Beretninger om Bibliotek- og Arkiv-Rejser, kildekritiske Undersøgelser. Dette Specialisternes Tidsskrift har faaet nyt Navn og nyt Maal. *Deutsches Archiv für die Geschichte des Mittelalters* skal være Samlingssted for Studiet af Middelalderens Historie i alle dens Forgreninger, ikke blot Rigets politiske Historie, men Kirkehistorie, Retshistorie, økonomisk Historie, Hjelpevidenskaberne. Kritiske Undersøgelser af større Omfang og speciellere Karakter henvises til *Archiv für Urkundenforschung und Quellenkunde*, der udkommer i Særhefter. Samtidig inddrages »Archiv für Urkundenforschung«.

1. Bind af »Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters« foreligger. Det indeholder et Program i nazistisk Aand ved W. Engel, en Række Afhandlinger — hvoriblandt kan nævnes Karl Brandis klare Oversigt: Grundlegung einer deutschen Inschriftenkunde, Fritz Rörig: Heinrich der Löwe und die Gründung Lübecks, Walter Klewitz: Cancellaria — endelig korte orienterende Meddelelser om ny Litteratur vedrørende Middelalderens Historie.

Ellen Jørgensen.